

ABSTRACTS – ABSTRAKTIT

Outi Hupaniittu

THE IMAGINED STANDSTILL OF 1916–1919 AND THE SUMMER OF 1918 – FINNISH CINEMA'S TRUE DATE WITH DESTINY

The article focuses on Finnish cinema in 1918, the year of the Finnish Civil War. The article argues that Finnish cinema histories which emerged in connection with the national historiography created the misconception of a discontinuity between early Finnish cinema and the its reestablishment in the 1920s. The reasons for this were ideological but, importantly, also a consequence of changes in the film industry itself. This article discusses the influence the First World War had on Finnish cinema and reveals that there was no discontinuity between the eras. Furthermore, the impact of the Russification was not crucial, but it was instead the German Empire which had a central role in the transformation.

KUVITELTU VUOSIEN 1916–1919 KATKOS JA KESÄ 1918 – SUOMALAISEN ELOKUVA-ALAN VARSINAINEN KOHTALONHETKI

Artikkeli tarkastelee suomalaista elokuva-alaa vuonna 1918. Kansallisiin historiatulkintoihin kytkeytyneet suomalaiset elokuvahistoriat ovat itsenäisyyden alkuvuosikymmeninä esittäneet, että varhaisen suomalaisen elokuvan ja itsenäisen Suomen elokuvan välillä on katkos, ja varsinainen suomalainen elokuva olisi syntynyt 1920-luvulla. Artikkelin argumentti on, että käsitys katkoksesta 1910-luvulla on virheellinen. Ideologisten syiden ohella taustalla ovat muutokset elokuvateollisuudessa. Artikkelissa käsitellään ensimmäisen maailmansodan vaikutusta suomalaiseen elokuvateollisuuteen ja osoitetaan, että venäläistämistoimenpiteiden vaikutus ei ollut ratkaiseva, kun taas Saksan ajallisesti lyhyt vaikutus oli keskeinen.

Hannu Salmi

“DON'T EVER REVENGE!": 1918 – A MAN AND HIS CONSCIENCE

The film *1918 – A man and his conscience* (*1918 – Mies ja hänen omatuntonsa*, 1957), directed by Toivo Särkkä, was the most substantial, and strongest, portrait of the events of the Civil War in Finland after the Second World War. The adaptation of Jarl Hemmer's novel was a long-term aim of Toivo Särkkä, and the film finally got its premiere on an international arena, in the Berlin Film Festival in June 1957.

This article analyses the interpretations of the film on the events of 1918 and also explores the relationship of the filmmakers to these events after four decades. As its source material, the article employs the cinematic work itself as well as the novel that served as its point of departure, but it also draws on the personal histories of the filmmakers, on those past experiences that the contemporaries carried with themselves after 1918. Born in 1890, Särkkä had himself experienced that era and now returned to it as a film director and producer. Without being mentioned in the opening credits, the screenplay was realized by Ilmari Unho, who had a background as an activist of the rightwing party Patriotic People's Movement, IKL.

The article aims more at historical research on these connections than on theoretical elaboration, but its touch on the issue has been inspired by the theories of cultural memory, developed by the German Egyptologist Jan Assmann who made a distinction into communicative and cultural memory. The article draws on Assmann's thought and suggests the notion of memory horizons to characterize generational experiences of the past. It is important to pay attention to which kinds of historical horizons the interpreters of the events of the years 1918 actually stemmed from. The article argues that the film *1918*

became a nexus of, what it calls, memory horizons, a platform for the negotiation between the White and Red Finland, where the personal experiences of the past inseparably intertwined with the formation of cultural memory.

”ÄLKÄÄ MILLOINKAAN KOSTAKO!": 1918 – MIES JA HÄNEN OMATUNTONSA

Toivo Särkkän ohjaama *1918 – Mies ja hänen omatuntonsa* (1957) oli toisen maailmansodan jälkeisen suomalaisen elokuvan painokkain kuvaus kansalaissodan tapahtumista. Jarl Hemmerin romaanin filmatisointi oli Särkkän pitkäaikainen tavoite, ja se sai ensi-iltansa kansainvälisellä foorumilla, Berliinin elokuvajuhlilla kesäkuussa 1957.

Artikkeli analysoi elokuvan tulkintaa vuoden 1918 tapahtumista ja myös tekijöiden suhdetta traumaattiseen historiaan: millaisia intohimoja ja näkemyksiä vuoden 1918 elokuvalliseen käsittelyyn liittyi ja miten Särkkän ohjaus tulkitsi neljän vuosikymmenen takaisia tapahtumia. Lähdemateriaaliksi artikkeli käyttää elokuvaa ja sen pohjana ollutta romaania, mutta tukeutuu myös elokuvantekijöiden henkilöhistoriaan, siihen menneisyyteen, jota aikalaiset kantivat mukanaan vuoden 1918 jälkeen. Vuonna 1890 syntynyt Särkkä oli itse elänyt tuon aikakauden ja palasi siihen elokuvantekijänä. Käsikirjoituksen toteutti kreditoimattomasti Ilmari Unho, jolla oli taustaa äärioikeistolaisen puolueen Isänmaallisen kansanliikkeen, IKL:n, aktiivina.

Artikkelin lähtökohta on enemmän historiantutkimuksellinen kuin teoreettinen, mutta tarkastelutapa on saanut innoitusta saksalaisen egyptologin Jan Assmannin muistiteoriasta, joka tekee eron kommunikatiiviseen ja kulttuuriseen muistiin. Artikkelin jatkaa Assmannin ajatuksia kutsumalla sukupolvellista menneisyyden kokemusta muistihorisontiksi. On tärkeä kiinnittää huomi-

ota siihen, millaisesta historiallisesta horisontista vuoden 1918 tulkitsijat nousivat. Elokuva *1918 – Mies ja hänen omatuntonsa* oli muistihorisonttien leikkauspiste, valkoisen ja punaisen Suomen neuvottelun paikka, jossa henkilökohtaiset kokemukset kietoutuivat yhteen muovautuvan kulttuurisen muistin kanssa.

Rami Mähkä

“EVERYONE HAS TO CHOOSE THEIR SIDE”: THE CIVIL WAR IN FINNISH CINEMA IN THE 2000S

The article discusses five Finnish feature films made in the 2000s set at the time of the Civil War of 1918: *The Border* (original Finnish title *Raja 1918*, dir. Lauri Törhönen, 2007), *Tears of April* (*Käsky*, Aku Louhimies, 2008), *Under the North Star* (*Täällä Pohjantähden alla*, Timo Koivusalo, 2009), *Under the North Star II* (*Täällä Pohjantähden alla II*, Koivusalo, 2010) and *Dead or Alive 1918* (*Taistelu Näsilinnasta 1918*, Claes Olsson, 2012). It focuses on the films as historical films. The main research problem is, what do the films say about the Civil War as a historical event and which narrative techniques are employed? The article argues that with their emphasis on what is being addressed and what is absent, the films correspond strongly not only to popular remembrances and popular representations of the war but also to its historiography.

”JOKAISEN ON VALITTAVA PUOLENSA”: SUOMEN SISÄLLISSOTA 2000-LUVUN KOTIMAISESSA ELOKUVASSA

Artikkeli käsittelee 2000-luvun Suomen sisällissotaan sijoittuvaa teatterielokuvaa. Käsiteltäviä elokuvia on viisi: *Raja 1918* (Lauri Törhönen, 2007), *Käsky* (Aku Louhimies, 2008), *Täällä Pohjantähden alla* (Timo Koivusalo, 2009), *Täällä Pohjantähden alla II* (Koivusalo, 2010) sekä *Taistelu Näsilinnasta 1918* (Claes Olsson, 2012). Tutkimusongelmana on, miten ja millaisin kerrontatekniikoin sisällissodan historia esiintyy elokuvissa. Artikkelin argumentti on, että elokuvat refleктоivat sisällissodan julkisen muistamisen, populaarien historiaesityksen sekä historiantutkimuksen painotuksia Suomen sisällissodasta koskien niin sitä, mitä aiheita ja teemoja sodasta käsitellään kuin sitä, mitä niissä ei käsitellä.